

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W CHOJNICACH ZA 2010 ROK

Wprowadzenie

ROZDZIAŁ PIERWSZY. REALIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH

I. ZADANIA W RAMACH SYSTEMU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I ALIMENTACYJNYCH

1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami
2. Świadczenia opiekuńcze
3. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne
4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe”
5. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

II. ZADANIA W RAMACH SYSTEMU OŚWIATY

1. Stypendia szkolne
2. Zasiłki szkolne

III. ZADANIA W RAMACH SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Zadania zlecone gminom przez administrację rządową
2. Zadania własne gminy
 - 2.1. Rodzaje i wysokość udzielonej pomocy
 - 2.1.1. Świadczenia przyznane decyzjami administracyjnymi
 - 2.1.2. Świadczenia wypłacane w ramach prac społecznie użytecznych
 - 2.1.3. Dotacja dla gminnych placówek oświatowych
 - 2.2. Formy i wysokość wsparcia
 - 2.2.1. Pomoc rzeczowa
 - 2.2.2. Pomoc pieniężna
 - 2.2.3. Pomoc usługowa
 - 2.2.4. Praca socjalna
3. Dominujące problemy podopiecznych

ROZDZIAŁ DRUGI. DODATKOWE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ OŚRODEK

1. Pomoc z Chojnickiego Banku Żywności i z innych źródeł
2. Realizacja projektu systemowego „Moja przyszłość- aktywność”

ROZDZIAŁ TRZECI. FUNKCJONOWANIE OŚRODKA JAKO INSTYTUCJI

1. Struktura organizacyjna
2. Pracownicy

Podsumowanie i kierunki działania w 2011r.

Załączniki

WPROWADZENIE

Ośrodek pomocy społecznej (GOPS) realizuje zadania o charakterze obligatoryjnym (tj. obowiązkowym) i fakultatywnym (tj. uznaniowym), które finansowane są ze środków z budżetu państwa i środków własnych gminy, w szczególności, w oparciu o przepisy:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania",
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawy z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ponadto, GOPS, zobowiązany jest do wykonywania wielu innych zadań, które wynikają bezpośrednio z rozeznaczonych potrzeb gminy, bądź z rządowych programów pomocy społecznej lub też innych ustaw, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin - wśród nich, m.in.:

- Ustawa z dnia 28 listopada 2003r.o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

W 2010r. w ramach systemu:

- a/ świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, zasiłki otrzymały 1.543 rodziny, tj. o 3 rodziny mniej, w porównaniu z 2009 r. (1.546 rodzin),
- b/ oświaty, pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych udzielono 152 rodzinom, tj.: 339 uczniom (zadanie to GOPS realizuje od września 2010 r.).

Z kolei w ramach systemu pomocy społecznej, wsparciem objęto 790 rodzin (tj. 2.844 osoby), co stanowi 16,41 % ogółu mieszkańców – jest to wskaźnik nieco wyższy od ubiegłorocznego (odpowiednie dane przedstawione są w tabeli nr 1).

Tabela nr 1: Świadczeniobiorcy systemu pomocy społecznej a ludność gminy Chojnice w latach 2000 – 2010.

Rok	Liczba ludności / stan na 31 grudnia /	Liczba objętych pomocą / stan na 31 grudnia /		%
		Rodziny	Osoby w rodzinie	
2000	15.401	938	3.949	25,6
2001	15.487	940	3.880	25,1
2002	15.608	1.011	4.247	27,2
2003	15.804	1.074	4.553	28,8
2004	16.015	934	4.061	25,4
2005	16.184	870	3.587	22,2
2006	16.394	881	3.526	21,5
2007	16.573	814	3.139	18,9
2008	16.758	790	3.001	17,91
2009	17.044	747	2.759	16,19
2010	17.332	790	2.844	16,41

Łącznie w 2010 r. tuł. ośrodek wydatkował kwotę w wysokości **9.983.600 zł**, w tym środki finansowe na realizację:

a/ zadań ustawowych – **9.827.268 zł** (w 2009 r. – 8.857.476 zł), wśród których zdecydowaną większość stanowiły środki z budżetu państwa - 8.663.385 zł, tj.: 88,16 % (w 2009 r.-88,34%, tj. 7.824.980 zł).

W tej grupie zadań najwięcej środków, bo aż **85,49 %** - tj.: 8.401.110 zł – zasiliło budżety domowe mieszkańców gminy (w 2009 r. 85,51 %, tj. 7.574.068 zł), a w dalszej kolejności:

- o **11,02 %** - tj.: 1.083.810 zł – przeznaczono na utrzymanie GOPS (w 2009 r. 11,61 %,

- tj. 1.027.995 zł). W kwocie tej znajdują się także środki finansowe, w wysokości 11.135,83 zł, które skierowano na: zorganizowanie - w tym poczęstunek oraz paczki żywnościowe - Wigilii dla samotnych mieszkańców gminy (2.460,74 zł), czynsz za wynajem pomieszczenia magazynowego niezbędnego do przechowywania towarów z Chojnickiego Banku Żywności (1.558,09 zł), podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz obsługę wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego (6.923 zł) oraz koszty wydania decyzji administracyjnych, przyznających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (194 zł);
- o **2,33 %** - tj.: 228.798 zł - wydatkowano na wsparcie w formie usługowej, w tym: świadczenie domowych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz opłacanie pobytu mieszkańców gminy w całodobowych placówkach opieki: domy pomocy społecznej, schroniska, noclegownie (w 2009 r. 1,96 %, tj.: 173.698 zł);
 - o **1,16 %** - tj.: 113.550 zł – przekazano do ZUS na opłacanie uprawnionym świadczeniobiorcom składek na ubezpieczenia emerytalno - rentowe i zdrowotne (w 2009 r. 0,92 %, tj.: 81.715 zł);
- b/ projektu systemowego „Moja przyszłość – aktywność”, całkowity budżet – **156.332 zł**, w tym dotacja rozwojowa 141.090 zł oraz środki własne gminy – 15.242 zł (w 2009 r., całkowity budżet – 131.603 zł, tj.: dotacja rozwojowa – 118.772 zł, środki własne gminy - 12.831 zł).

ROZDZIAŁ PIERWSZY REALIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH

I. ZADANIA W RAMACH SYSTEMU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I ALIMENTACYJNYCH

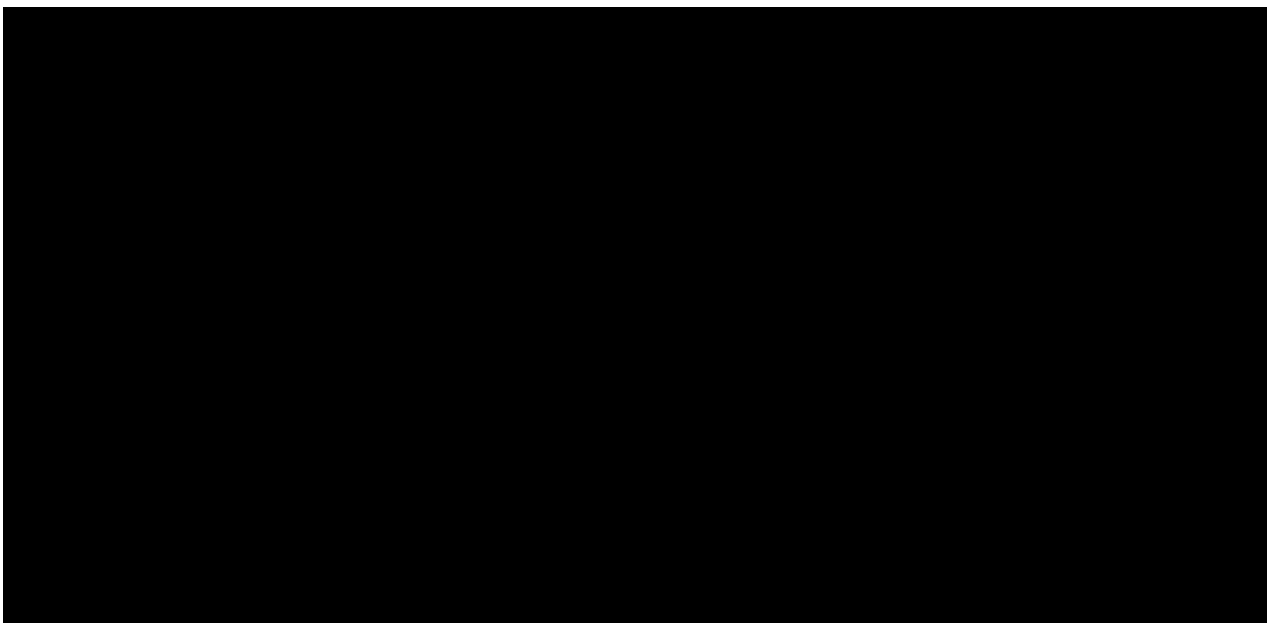
W 2010 r. **1.543 rodzinom** udzielono wsparcia na łączną kwotę **6.705.650 zł.** (w 2009 r. 1546 na kwotę 6.052.921 zł). Źródłem finansowania tych wydatków był - w 100% - budżet państwa. Zdecydowana większość z tych środków, bo **6.605.793 zł**, tj. 98,51 % trafiła bezpośrednio do rąk mieszkańców gminy (w 2009 r. – 5.984.868 zł, tj. 98,88%), pozostała ich część, w wysokości **99.857 zł**, tj. 1,49 % została przekazana na konto bankowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu opłacania składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe oraz zdrowotne uprawnionym świadczeniobiorcom (w 2009 r. – 68.053 zł, tj. 1,12%).

Najwięcej środków nasi mieszkańcy otrzymali w postaci zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, łącznie **3.986.866 zł**, tj. 59,46 % (w 2009 r. – 3.782.478 zł, tj. 62,49%), a w dalszej kolejności:

- świadczeń opiekuńczych **1.773.302 zł**, tj. 26,44 % (w 2009 r. – 1.430.458 zł, tj. 23,64%);
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego **604.625 zł**, tj.: 9,02 % (w 2009: 547.932 zł, tj. 9,05 %);
- jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka **241.000 zł**, tj. 3,59 % (w 2009 r. – 224.000 zł, tj. 3,70%).

Powyższe ilustruje wykres nr 1:

Wykres nr 1: Wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację poszczególnych rodzajów świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, w okresie od 01 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.

1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami

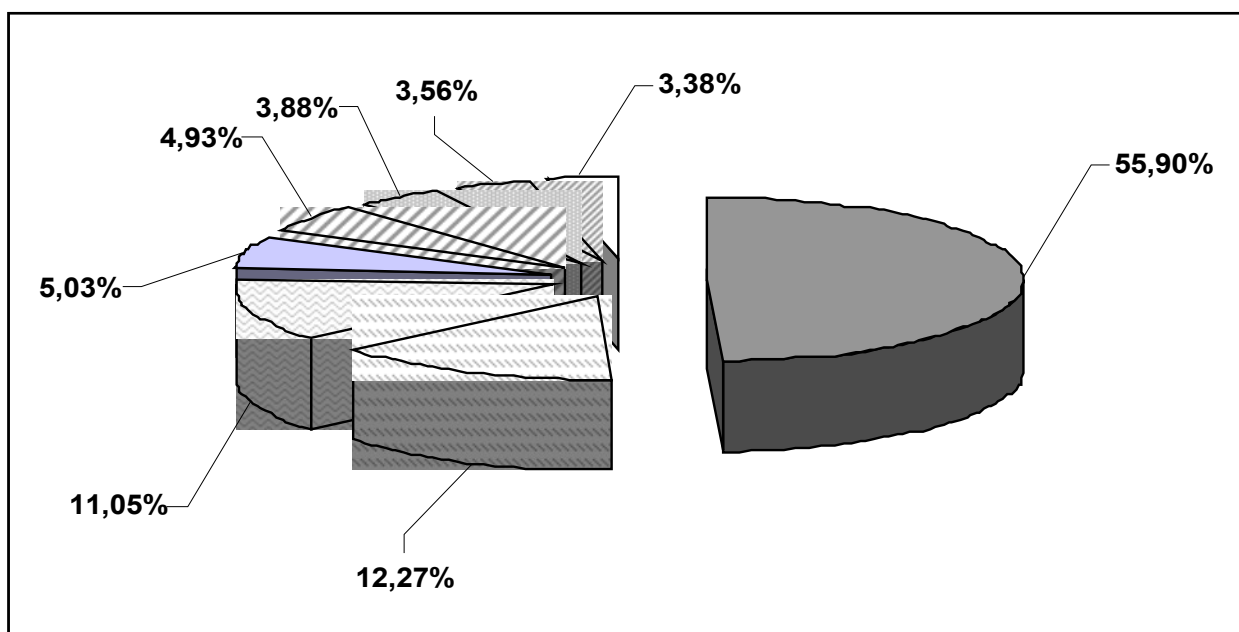
W tej grupie świadczeń przyznano wsparcie łącznie na kwotę **3.986.866 zł**, z czego najwięcej środków zarówno w roku 2010, podobnie jak w roku 2009, wydatkowano na zasiłki rodzinne – **2.228.766 zł**, tj. 55,90 % dla 1.154 dla rodzin (w 2009 r.–1.857.381 zł, tj. 49,10% dla 1.281 rodzin), a w dalszej kolejności na dodatki z tytułu:

- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – **489.354 zł**, tj. 12,27 % dla 363 rodzin (w 2009 r. – 542.240 zł, tj. 14,34% dla 388 rodzin) ,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – **440.386 zł**, tj. 11,05 % dla 141 rodzin (w 2009 r. – 525.587 zł, tj. 13,89% dla 159 rodzin) ,
- samotnego wychowywania dziecka – **200.610 zł** tj. 5,03 % dla 87 rodzin (w 2009 r. – 188.990 zł, tj. 5,00 % dla 90 rodzin) ,

Z kolei najmniej środków wydatkowano na dodatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – **134.600 zł**, tj. 3,38 % dla 166 rodzin (w 2009 r. – 139.160 zł, tj. 3,68% dla 166 rodzin) oraz z tytułu urodzenia dziecka – **142.000**, tj. 3,56 % dla 140 rodzin (w 2009 r. – 125.000 zł, tj. 3,30% dla 122 rodzin) .

Szczegółową strukturę wydatków zawiera wykres nr 2.

Wykres nr 2: Wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w okresie od 01 stycznia 2010r. do 31 grudnia 2010r.

Legenda:

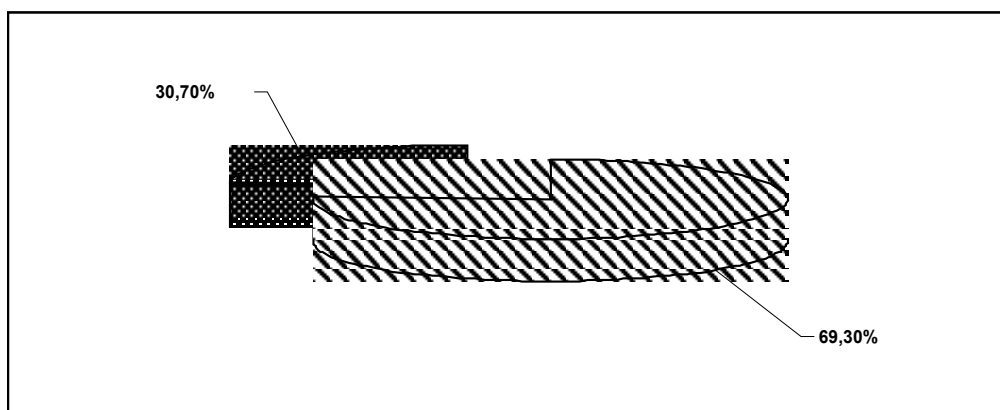
	→ zasiłki rodzinne - 55,90%
/ 2.228.766 zł – 1.154 rodziny /		→ dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki
poza miejscem zamieszkania - 4,93%
/ 196.550 zł - 389 rodzin /
	→ dodatek z tytułu wychowywania dziecka
w rodzinie wielodzietnej - 12,27%
/ 489.354 zł – 363 rodziny /		→ dodatek z tytułu rozpoczęcia
roku szkolnego - 3,88%
/ 154.600 zł – 771 rodzin /
	→ dodatek z tytułu wychowywania dziecka w okresie
korzystania z urlopu wychowawczego – 11,05%
/ 440.386 zł – 141 rodzin /		→ dodatek z tytułu urodzenia dziecka - 3,56%
/ 142.000 zł – 140 rodzin /
	→ dodatek z tytułu samotnego
wychowywania dziecka - 5,03%
/ 200.610 zł - 87 rodzin /		→ dodatek z tytułu kształcenia
i rehabilitacji dziecka
niepełnosprawnego – 3,38%
/ 134.600 zł – 166 rodzin /

2. Świadczenia opiekuńcze

Wsparcie to skierowane jest do osób niepełnosprawnych i zostało udzielone łącznie na kwotę **1.773.302 zł**, (w 2009 r. – 1.430.458 zł), w tym: środki finansowe przeznaczono na świadczenia pielęgnacyjne¹ - **544.406 zł**, tj. 30,70 % dla 116 rodzin (w 2009 r. – 321.055 zł, tj. 22,44 % dla 70 rodzin) i na zasiłki pielęgnacyjne² – **1.228.896 zł**, tj. 69,30 % dla 576 rodzin (w 2009 r. – 1.109.403 zł, tj. 77,56 % dla 528 rodzin).

Powyższe ilustruje wykres nr 3.

Wykres nr 3: Wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację świadczeń opiekuńczych w okresie od 01 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.

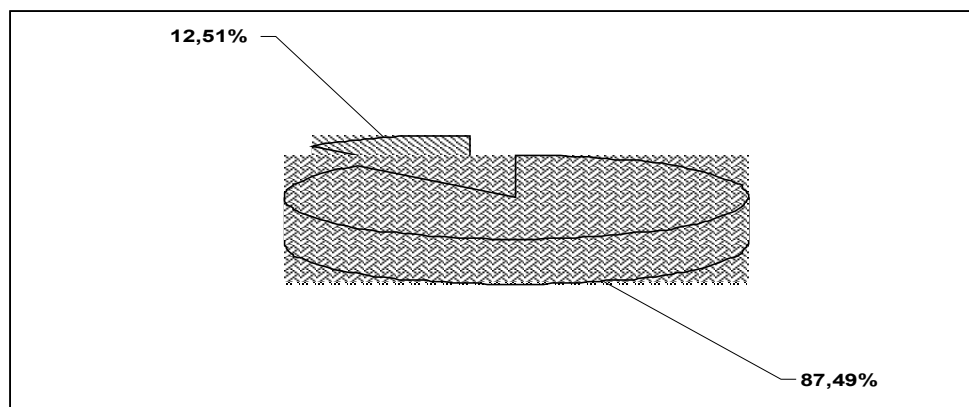
3. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Składki odprowadzane są na konto bankowe ZUS za niektóre osoby uprawnione do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego, na ten cel wydatkowano **99.857 zł** (w 2009 r. – 68.053 zł), w tym:

- **87.365 zł**, tj. 87,49 % (w 2009 r. – 59.505 zł, tj. 87,44%) na ubezpieczenia emerytalno – rentowe;
- **12.492 zł**, tj. 12,51 % (w 2009 r. – 8.548 zł, tj. 12,56%) na ubezpieczenia zdrowotne.

Powyższe ilustruje wykres nr 4.

Wykres nr 4: Wysokość środków finansowych wydatkowanych na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w okresie od 01 stycznia 2010r. do 31 grudnia 2010r.

¹ Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu lub innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także opiekunowi faktycznemu dziecka- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Osobie innej niż spokrewnionej w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, pod warunkiem, że nie ma osoby spokrewnionej w pierwszym stopniu albo gdy osoba ta nie jest w stanie sprawować opieki nad osobą niepełnosprawną.

²Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie która ukończyła 75 r.ż., oraz osobie niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym – jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

4. Zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe”

Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka wypłacana jest jednorazowo, w wysokości **1.000,00 zł** na każde dziecko, niezależnie od dochodu rodziny.

W 2010 r. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka wypłacono na 241 dzieci (w 2009 r. – 224 dzieci), na łączną kwotę 241.000 zł (w 2009 r. – 224.000 zł).

Zgodnie z informacją uzyskaną z Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich liczba urodzonych w 2010 r. dzieci w gminie Chojnice wynosiła 242 (w 2009 r. - 217).

Z porównania wyżej przedstawionych danych wynikałoby, że – w 2010 r. - tylko na jedno dziecko urodzone w naszej gminie nie została pobrana zapomoga. Pamiętać jednak należy, że zapomogi zostały wypłacone wyłącznie matkom, ojcom lub opiekunom prawnym albo faktycznym dziecka, zamieszkującym w gminie Chojnice a dane z ww. wydziału dotyczą dzieci zameldowanych na terenie gminy.

Ta okoliczność tłumaczy także większą liczbę wypłaconych świadczeń w 2009 r. (224), w porównaniu z liczbą urodzonych dzieci zarejestrowanych w ewidencji Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich (217).

5. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Wsparcie to skierowane jest do osób, które nie otrzymały zasądzonych alimentów, pomimo przeprowadzonego – na ich wniosek – postępowania egzekucyjnego (tzw. bezskuteczność egzekucji).

W 2010 r., świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznano **106** rodzinom, na łączną kwotę **604.625 zł**, średnio z tego tytułu każda rodzina otrzymała po 475 zł miesięcznie.

Natomiast w 2009 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznano **107** rodzinom, łącznie na ten cel wydatkowano **547.932 zł**, średnio z tego tytułu każda rodzina otrzymała po 427 zł miesięcznie.

Ustawa regulująca zasady i kryteria przyznawania ww. świadczeń zleca także szereg działań, które gmina – z urzędu lub na wniosek – zobligowana jest podejmować wobec osób zobowiązanych do alimentów, przeciwko którym egzekucja okazała się bezskuteczna (tzw. dłużnicy alimentacyjni), w celu zmobilizowania ich do uregulowania powstałych należności. Prowadzenie takich czynności nie należy do łatwych zadań, ponieważ dotyczy grupy osób, w przypadku których komornik sądowy wyczerpał już swoje możliwości, a egzekucja zobowiązań alimentacyjnych jest nadal bezskuteczna. Wśród tych działań w pierwszej kolejności badana jest faktyczna sytuacja życiowa dłużnika, w tym ustala się przyczynę niepłacenia alimentów (przeprowadza się wywiad alimentacyjny u dłużnika i odbiera się od niego oświadczenie majątkowe). Jeżeli tą przyczyną jest brak zatrudnienia gmina zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy i informuje powiatowy urząd pracy o potrzebie zaktywizowania zawodowego dłużnika.

W przypadku kiedy dłużnik alimentacyjny nie podejmuje współpracy w zakresie realizacji ww. działań, składany jest wniosek do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo, tj. uchylanie się od łożenia na osobę uprawnioną do zasądzonych alimentów, a do starosty kierowany jest wniosek o zatrzymanie prawa jazdy.

Ponadto, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy w regulowaniu przez dłużników swoich zobowiązań, gmina zgłasza ten fakt do Biura Informacji Gospodarczej, co znacznie ogranicza dostęp takiej osobie do usług finansowych (np.: kredyt, sprzedaż ratalna, leasing), telekomunikacyjnych i multimedialnych w abonamencie, wynajmu nieruchomości (np. mieszkania, biura) oraz wielu innych.

W 2010 r. podjęto następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie gminy Chojnice tj.:

a/ przeprowadzono 66 wywiadów alimentacyjnych (w 2009 r. – 146 wywiadów) i odebrano 66 oświadczeń majątkowych (w 2009 r. – 146 oświadczeń),

b/ wystosowano wnioski o:

- zaktywizowanie zawodowe – w 26 przypadkach (w 2009 r. – w 24 przypadkach),
- ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego³ - w 19 przypadkach (w 2009 r. – w 16 przypadkach),
- zatrzymanie prawa jazdy – w 3 przypadkach (w 2009 r.– w 6 przypadkach).

³ Art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.): „w przypadku gdy osoba uporczywie uchyla się od wykonania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.

Na dzień 31 grudnia 2010 r. w bazie danych tut. ośrodka zarejestrowanych było 158 dłużników (w 2009 r. - 167 dłużników), którzy posiadają zaległe zobowiązania alimentacyjne, w wysokości 2.050.705,04 zł (w 2009 r. - 1.627.209,76 zł), wobec 169 osób uprawnionych zamieszkujących na terenie naszej gminy (w 2009 r. – 201 osób).

Z kolei suma wyegzekwowanych przez komorników od dłużników kwot zaliczonych na poczet zaległych alimentów wyniosła 101.865,03 zł (w 2009 r. – 91.645,89 zł), w tym kwota 33.040,53 zł (w 2009 r. 33.359,07 zł) stanowiła dochód gminy Chojnice, z której GOPS otrzymał kwotę 6.923 zł (w 2009 r. 3.827 zł) na wydatki związane z realizacją zadań wynikających z zakresu ww. świadczeń alimentacyjnych.

II. ZADANIA W RAMACH SYSTEMU OŚWIATY

Począwszy od 1 września 2010 roku, na podstawie Uchwały Nr XXXIX/581/10 z dnia 30 lipca 2010 r. Rady Gminy w Chojnicach, GOPS jest realizatorem pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Chojnice.

Łącznie na realizację tych zadań, GOPS dysponował kwotą **156.142 zł**, w tym:

- **130.118 zł**, tj. **83,33 %** - środki z budżetu państwa;
- **26.024 zł**, tj. **16,67 %** - środki własne gminy.

1. Stypendium szkolne

Pomoc materialna o charakterze socjalnym, w postaci stypendium szkolnego, kierowana jest do:

- uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej, do czasu ukończenia kształcenia, maksymalnie do ukończenia 24 r. ż.,
- wychowanków ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonej w stopniu głębokim, a także upośledzonej umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu zakończenia jego realizacji,
- słuchaczy kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych, kolegium pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 24 r. ż.

W gminie Chojnice, w okresie od września 2010 r. do grudnia 2010 r., stypendium otrzymało 331 uczniów (149 rodzin) z różnych rodzajów szkół, łącznie wydatkowano 153.784 zł, szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 2: Wysokość środków wydatkowanych na stypendia dla uczniów w poszczególnych szkołach.

Rodzaj szkoły	Wysokość środków	Liczba uczniów, którym przyznano stypendium
Szkoły podstawowe	85.104	183
Szkoły ponadgimnazjalne	34.928	77
Gimnazja	33.752	71
Razem	153.748	331

Pomoc materialna w formie stypendium była przyznawana uczniom, którzy znajdowali się w trudnej sytuacji:

- a/ materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, tj. dochód na osobę nie przekraczał kryterium określonego w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j. t. Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.), tj. obecnie kwoty 351 zł,
- b/ życiowej, spowodowanej występowaniem negatywnych okoliczności w rodzinie, takich jak, w szczególności: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania, a także gdy rodzic samotnie wychowywał dziecko/dzieci lub miało miejsce zdarzenie losowe.

Na podstawie analizy złożonych wniosków, sprawy poszczególnych uczniów zakwalifikowano do dwóch grup dochodowych, określając jednocześnie wysokość należnego stypendium dla każdej z nich:

I grupa o dochodach na osobę w rodzinie od 0 zł do 175 zł, kwota stypendium 175 zł,
 II grupa o dochodach na osobę w rodzinie od 176 zł do 351 zł, kwota stypendium 115 zł.

Ponadto, uwzględniając specyfikację sytuacji życiowej w rodzinach (rodzaj i wielokrotność występowania negatywnych okoliczności, o których mowa w ww. lit. "b"), ustalono, że w przypadku kiedy w rodzinie ucznia występują jednocześnie:

- bezrobocie, niepełnosprawność, samotne wychowanie dziecka/ci i wielodzietność, kwotę należnego stypendium podwyższa się o 30%,
- bezrobocie, niepełnosprawność i wielodzietność, kwotę należnego stypendium podwyższa się o 14%.

Wykaz przyznanych kwot stypendiów zawiera tabela nr 3.

Tabela nr 3: Kwoty stypendiów przyznanych w okresie od września 2010 r. do grudnia 2010 r.

Kwota stypendium	Dochód na osobę w rodzinie (w zł)	Liczba	
		uczniów, którym przyznano stypendium	rodzin
175 zł	0 -175	24	13
150 zł	176 – 351	8	3
131 zł	176 – 351	21	6
115 zł	176 – 351	278	127
Razem		331	149

Wszystkie stypendia zostały przyznane w formie rzeczowej, w tym na:

a/ zakup podręczników, słowników, atlasów, encyklopedii, zeszytów, tornistra, przyborów szkolnych, instrumentów muzycznych, wymaganego przez szkołę stroju sportowego na lekcje wychowania fizycznego oraz innych przyborów szkolnych i pomocy naukowych niezbędnych do uczenia się, w ramach obowiązkowych oraz dodatkowych zajęć edukacyjnych.

Stypendium otrzymało 183 uczniów szkół podstawowych, 77 ponadgimnazjalnych i 71 gimnazjalistów;

b/ całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, również wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także w zajęciach edukacyjnych odbywających się poza szkołą, w tym dodatkowe płatne zajęcia, w szczególności muzyczne, taneczne, sportowe, nauka języka obcego i inne poszerzające wiedzę oraz umiejętności ucznia.

Stypendium otrzymało 8 uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 7 podstawowych;

c/ całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania, w tym, w szczególności, za dojazdy – do i ze szkoły, pobyt w bursie / internacie, wyżywienie.

Stypendium otrzymało 49 uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

2. Zasiłek szkolny

Wsparcie to, przyznawane jest jednorazowo, w przypadku kiedy uczeń znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej, wynikającej z zaistniałego zdarzenia losowego, np.: pożaru, kradzieży, klęski żywiołowej, śmierci wspólnie zamieszkującego członka rodziny, braku środków do życia z powodu utraty pracy przez rodziców / opiekunów prawnych itp.

W gminie Chojnice w okresie od września 2010 r. do grudnia 2010 r. na zasiłki szkolne wydatkowano łącznie 2.358 zł, skierowane one były do 8 uczniów (3 rodziny). Szczegółowe dane zawarte są w poniższej tabeli:

Tabela nr 4: Wysokość środków wydatkowanych na zasiłki szkolne dla uczniów w poszczególnych szkołach.

Rodzaj szkoły	Wysokość środków	Liczba uczniów, którym przyznano stypendium
Szkoły podstawowe	1.044,50	3
Gimnazja	724,00	3
Szkoły ponadgimnazjalne	589,50	2
Razem	2.358,00	8

Wszystkie zasiłki szkolne zostały przyznane w formie rzeczowej na pokrycie wydatków

związanych z procesem edukacyjnym, ich wysokość kształtowała się od 134,50 zł do 455,00 zł na jednego ucznia.

III. ZADANIA W RAMACH SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2010 r. na zaspokajanie niezbędnych potrzeb mieszkańców gminy wydatkowano **1.884.127 zł** (w 2009 r. 1.776.560 zł), w tym środki z **budżetu państwa 1.375.231 zł**, tj. 72,99 % (w 2009 r. 1.329.156 zł, tj. 74,82%) i **środki własne gminy 508.896 zł**, tj. 27,01 % (w 2009 r. 447.404 zł, tj. 25,18 %), co ilustruje poniższy wykres.

Wykres nr 5: Źródła finansowania zrealizowanych w 2010 i 2009 r. zadań w ramach systemu pomocy społecznej.

1. Zadania zlecone gminom przez administrację rządową

W zakresie zadań zleconych, w 2010 r., tuż ośrodek dysponował kwotą w wysokości **25.194 zł** (w 2009 r. 146.997 zł), z której środki w wysokości **25.000 zł** (w 2009 r. – 20.100 zł) zostały przeznaczone na udzielenie wsparcia mieszkańcom gminy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla **35 osób** z zaburzeniami psychicznymi .

Pozostałą kwotę - **194 zł** (w 2009 r. – 503 zł) stanowiły koszty wydania decyzji administracyjnych przyznających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Tego typu wsparcie udzielane jest osobom, które z różnych powodów pozbawione są prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej - nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu np. w związku z utratą statusu osoby bezrobotnej – na okres maksymalnie 90 dni.

Widoczna różnica w ilości wydanych środków pomiędzy rokiem 2010 a 2009 wynika z tego, że do sierpnia 2009 roku w grupie świadczeń wypłacanych w ramach zadań zleconych znajdowały się także zasiłki stałe oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzane za osoby je pobierające.

W 2010 zasiłki stałe wypłacane były wyłącznie w ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

2. Zadania własne gminy

Zadania własne gminy obejmują przede wszystkim pomoc pieniężną, rzeczową, usługową oraz pracę socjalną. Świadczenia rzeczowe i pieniężne realizowane są poprzez przyznawanie zasiłków okresowych, zasiłków stałych, zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych lub poprzez dostarczenie osobie/rodzinie konkretnych rzeczy (schronienie, odzież, obuwie, opał itp.). Z kolei wsparcie usługowe polega na zabezpieczeniu całonocnej opieki w domach pomocy społecznej lub poprzez pomoc w środowisku zamieszkania, w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (zakup produktów, przygotowywanie posiłków, mycie, sprzątanie, pranie, pielęgnację - adekwatnie do

wskazówek lekarza oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem), którą realizują zatrudniane w formie umowy zlecenia, prac interwencyjnych lub w ramach prac społecznie użytecznych opiekunki.

Łącznie na realizację tych zadań w 2010 r. ośrodek dysponował kwotą **1.858.933 zł** (w 2009 r. - 1.629.563 zł), w tym:

- **508.896 zł**, tj. **27,38 %** - środki własne gminy (w 2009 r. – 447.404 zł, tj. 27,46%);
- **1.350.037 zł**, tj. **72,62 %** - dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy: realizacja zasiłków okresowych, zasiłków stałych oraz Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (w 2009 r. – 1.182.159 zł, tj. 72,54 %).

2.1. Rodzaje i wysokość udzielonej pomocy

2.1.1. Świadczenia przyznane decyzjami administracyjnymi

Zasiłki okresowe – wsparcie otrzymało **215** rodzin/osób na łączną kwotę **310.283 zł** (w 2009 r. 274 rodziny na kwotę 435.837 zł). Przeciętnie pomoc przyznawano, tak jak w 2009 r., na okres **5** miesięcy, jednak kwota świadczeń była niższa i wynosiła średnio po **292 zł** - w tym 282 zł stanowiły środki z budżetu państwa, a **10 zł** środki własne gminy (w 2009 r. po 306 zł, w tym, 297 zł stanowiły środki z budżetu państwa, a 9 zł środki własne gminy).

Zasiłki stałe – wypłacono **68 osobom** na łączną kwotę **176.844 zł** (w 2009 r. 70 osób/rodzin, na kwotę 184.793 zł). Miesięczna wysokość świadczenia wynosiła średnio **286 zł** (w 2009 r. 277 zł). Zgodnie z zapisem w ustawie o pomocy społecznej jednostki samorządu terytorialnego otrzymują z budżetu państwa dotacje na realizację tego obowiązkowego zadania.

Zasiłki celowe – pomocy udzielono **601** rodzinom na łączną kwotę **956.139 zł**, (w 2009 r. 616 rodzinom na kwotę 718.453 zł) z przeznaczeniem na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb, w tym przede wszystkim na żywność, ponadto - m.in. - na: zakup opału, leków, niezbędnej odzieży i obuwia, uregulowanie bieżących rachunków za zużyty energię elektryczną. Średnia wysokość wsparcia przyznanego jednej rodzinie, w przeciągu całego roku – realizowana w kilku świadczeniach - wyniosła 1.590 zł (w 2009r. – 1.166 zł), w kwocie tej zdecydowaną większość stanowiły środki z budżetu państwa przyznane na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w ramach którego podopieczni ośrodka w gotówce, bądź naturze (poza dożywianiem w szkole), otrzymywali średnio po 282 zł przez 5 miesięcy (w 2009 r. - 217 zł przez 5 miesięcy).

Specjalne zasiłki celowe – skierowano do **71** osób/rodzin, łącznie w wysokości **24.893 zł** (w 2009 r. 64 osób/rodzin na kwotę 21.548 zł). Świadczenie było przyznawane w przypadku, kiedy faktyczny dochód przekraczał ustawowe kryterium i stwierdzono występowanie szczególnie trudnych sytuacji życiowych, ponadto, zasiłki otrzymały niektóre Uczestniczki projektu systemowego „Moja przyszłość – aktywność”.

W 2010 r. specjalne zasiłki celowe przeznaczone były na: zabezpieczenie opału – 14.456 zł, pokrycie kosztów, jakie ponoszą Uczestniczki ww. projektu, w związku z realizacją kontraktu socjalnego (m. in. na dojazd na szkolenia) – 6.100 zł, pokrycie kosztów związanych z leczeniem – 1.760 zł, żywność – 1.150 zł, sfinansowanie dożywiania w szkołach i internatach - 897 zł, dofinansowanie do bieżących opłat – 330 zł, zakup odzieży i obuwia – 200 zł.

Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – pomocy udzielono **1** rodzinie, na kwotę **500 zł** (w 2009 r. – 2 rodziny, na kwotę 800 zł). Jest to świadczenie o szczególnym charakterze, przyznawane tylko w wyjątkowych sytuacjach, takich, które zachodzą bez intencji osoby poszkodowanej, a ich zaistnienie jest trudne do przewidzenia, np.: doznanie szkody w wyniku pożaru, utrata środków do życia w związku z kradzieżą;

Usługi opiekuńcze – przyznano **10** osobom, koszt ich realizacji wyniósł **63.296 zł** (w 2009 r. 12 osób, 54.087 zł). Pomoc w tej formie świadczone przede wszystkim osobom samotnym, które z powodu wieku lub choroby, zgodnie z zaleceniem lekarskim, wymagają opieki osób drugich.

Pokrycie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej – zapewniono **6** osobom, co obciążało budżet tuż ośrodka na kwotę **133.989 zł**, (w 2009 r. 5 osób, koszt 94.528 zł).

Wsparcia w tej postaci udziela się osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Wzrost kwoty wydatkowanych środków obserwujemy corocznie - wynika to m.in. z tego, że każdego roku wzrasta średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej, i tak np.: w 2009 r. koszt pobytu mieszkańca np. w DPS w Kamieniu Kraj. wynosił 2.311,13 zł, a w 2010 r. już 2.575,46 zł.

2.1.2. Świadczenia wypłacane w ramach prac społecznie użytecznych

Prace społecznie użyteczne to forma aktywizacji osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, wprowadzona nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie w listopadzie 2005 roku. W ramach wykonywania tych prac 18 osób bezrobotnych, korzystających jednocześnie ze świadczeń z systemu pomocy społecznej, otrzymało wsparcie łącznie na kwotę 50.140 zł, w tym **środki własne gminy w wysokości 20.056 zł** (w 2009 r. – 9 osób, łącznie 25.157 zł 50 gr, a z budżetu gminy 10.063 zł) oraz z budżetu Powiatowego Urzędu Pracy w Chojnicach – 30.084 zł. Wymiar czasu pracy nie przekraczał 10 godzin w tygodniu, tj. 40 w miesiącu, za każdą godzinę osoba bezrobotna otrzymywała 6,80 zł w okresie od stycznia do maja 2010 r. natomiast od czerwca do grudnia 2010 r. - 7,10 zł, co oznacza, że w skali miesiąca jedna osoba otrzymywała świadczenie, odpowiednio: 272 zł (do 31.05.2010 r.) i 284 zł (od 01.06.2010 r.).

2.1.3. Dotacja dla gminnych placówek oświatowych

Realizacja przez tut. ośrodek wieloletniego Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” umożliwiła przekazanie na potrzeby gminnych placówek oświatowych kwoty **9.500 zł** na pokrycie kosztów dowozu ciepłych posiłków do szkół, które nie posiadają odpowiedniej bazy lokalowej do ich przygotowywania (w 2008r. kwota 9.200 zł) oraz – tak, jak w 2009 r. - na doposażenie stołówek szkolnych - **80.000 zł**.

2.2. Formy i wysokość wsparcia

2.2.1. Pomoc rzeczowa

Stanowiła **11,87 %** tj.: **220.719 zł** budżetu przeznaczanego na realizację zadań własnych (w 2009 r. 11,37 % tj. 185.315,58 zł), w tym najwięcej środków przeznaczono na dożywianie dzieci: 119.073 zł, dzięki temu **929** dzieci objęto dożywianiem (w 2009 r. 116.605 zł, 848 dzieci).

W dalszej kolejności pomoc rzeczowa obejmowała:

- zakup produktów żywnościowych, zlecenia do sklepów – **77.333,83 zł** (w 2009 r. 48.022,86 zł);
- zakup węgla wraz z dowozem – **11.845 zł** (w 2009 r. 15.393 zł);
- zapewnienie schronienia osobom bezdomnym – **6.513 zł** (w 2009 r. – 4.983 zł);
- sprawienie pogrzebu – **3.282, 20 zł** (w 2009 r. – 0 zł);
- organizację Wigilii dla samotnych mieszkańców gminy – **2.460,74 zł** (w 2009 r. – 2.099,36 zł);
- pokrycie kosztów zużycia energii elektrycznej – **211,46 zł** (w 2009 r. – 365,72 zł).

2.2.2. Pomoc pieniężna

Udzielona została na poziomie **77,52 %**, tj.: **1.440.929 zł** (w 2009 r. – 79,51%, 1.295.632 zł) środków na zadania własne, obejmowała:

■ zasiłki wypłacane potrzebującym mieszkańcom gminy, których zdecydowana większość przyznawana była na dofinansowanie do zakupu żywności oraz opału – **1.420.873 zł** (w 2009 r. – 1.285.569 zł). Świadczenia w formie pieniężnej są przyznawane osobom, co do których nie istnieją podejrzenia o wydatkowanie przyznanej pomocy niezgodnie z celem.

Należy przy tym podkreślić, iż rzeczywista wartość pomocy pieniężnej jest zdecydowanie niższa, wynika to z faktu, że w decyzjach administracyjnych przyznaje się pomoc pieniężną, ale w rzeczywistości posiada ona charakter pomocy rzeczowej, ponieważ:

- *niejednokrotnie podopieczny wraz z pracownikiem socjalnym pobierają zasiłek z kasy i dokonują zakupów w miejskich placówkach handlowych (obuwie, leki, itp.). Przyczyny: konieczność szybkiego udzielenia wsparcia, różnorodność potrzeb (odmienne asortymenty towarów, których brak w wiejskich placówkach handlowych), niższe ceny wielu towarów, często też konflikty podopiecznych z handlowcami w wiejskich sklepach;*
- *podopieczni są bardzo często zobowiązani do przedstawienia stosownego rachunku za zakup określonych towarów, ażeby udokumentować wydatkowanie udzielonego wsparcia zgodnie z jego przeznaczeniem.*
- wypłaty świadczeń dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających jednocześnie ze świadczeń z systemu pomocy społecznej, które wykonywały prace społecznie użyteczne – **20.056 zł**;

2.2.3. Pomoc usługowa

Obejmowała **10,61 %** tj.: **197.285 zł** budżetu na zadania własne i przeznaczona była na zorganizowanie wsparcia usługowego (w 2009 r. 9,12 %, 148.615 zł), w tym: domowe usługi

opiekuńcze - w wysokości **63.296 zł** (wydatki dotyczą kosztów zatrudnienia opiekunek) oraz zapewnienie całodobowej opieki w domach pomocy społecznej - kwota **133.989 zł**.

Usługi opiekuńcze w przypadku osób o dochodach nieprzekraczających ustawowego kryterium są świadczone nieodpłatnie (na koszt gminy), w przeciwnym przypadku obowiązuje odpłatność adekwatna do dochodu uzyskiwanego przez osobę/rodzinę oraz specyfiki sytuacji życiowej, wg zasad ustalonych w uchwale Rady Gminy w Chojnicach w tej sprawie.

W 2010 r. koszt jednej godziny usług wynosił 10,30 zł (w 2009 r. – 9,90 zł), a rzeczywista odpłatność podopiecznych kształtowała się na poziomie od 0,52 zł do 10,30 zł za 1 godz., tj. od 5 % do 100 % jej faktycznego kosztu (w 2009 r. – od 0,50 zł do 9,90 zł).

Całodobowa opieka w domu pomocy społecznej została zapewniona 6 osobom (gmina partycypowała w kosztach pobytu wszystkich tych osób) – miesięczny koszt pobytu osoby w domu pomocy społecznej obciążał budżet gminy na poziomie od 1.614 zł 89 gr do 2.160 zł 76 gr (w 2009 r. 5 osób, koszt w skali miesiąca – od 1.315 zł 22 gr do 2.201 zł 10 gr).

2.2.4. Praca socjalna

Jest to forma pomocy, która nie stanowi obciążenia dla budżetu i jest najbardziej pożądanym wsparciem dla rodziny/osoby. Profesjonalna praca socjalna stanowi fundament pracy z podopiecznym, a jej wagę podkreśla się w literaturze przedmiotu i przepisach prawa. W związku z tym stale podwyższa się wymagania kwalifikacyjne stawiane pracownikom socjalnym. Niestety, pracownicy socjalni pomimo, że posiadają odpowiednie kwalifikacje i ustawicznie podwyższają je w szkolnych i w pozaszkolnych formach doskonalenia zawodowego, nie mają możliwości zastosowania zdobytej wiedzy i umiejętności w praktyce. Realia ich pracy są bezwzględne, przeciążenie innymi zadaniami (praca administracyjno – biurowa, dystrybucja artykułów żywnościowych i innych towarów, stosunkowo długi czas dojazdu do gospodarstwa domowego podopiecznego – obszerny teren działania, itp.) oraz utrzymująca się ciągle duża liczba podopiecznych przypadająca na jednego pracownika (średnio 99 rodzin), utrudnia - wręcz uniemożliwia – koncepcyjną, regularną i konsekwentną pracę socjalną z jednostką, rodziną, grupą, społecznością. Dlatego działania z zakresu pracy socjalnej w tut. ośrodku, jak i w większości w kraju, mają charakter raczej doraźny, zdecydowanie przeważają, utrzymujące się od lat, elementy ratownictwa . W 2010 r. wsparciem tym objęto 133 rodziny/osoby (w 2009 r. 80 osób/rodzin).

3. Dominujące problemy podopiecznych

Pomoc społeczna, zgodnie z obowiązującym prawem, adresowana jest do osób lub rodzin, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć swoich trudnych sytuacji życiowych. Zasadniczo, aby nabyć prawo do świadczeń, faktyczny dochód nie może przekroczyć ustawowego kryterium⁴ oraz wymagane jest stwierdzenie, że osoba/rodzina znajduje się w trudnej sytuacji m.in. z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych), braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu⁵ lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Najczęściej przyczyną trudnej sytuacji życiowej jest występowanie kilku – ściśle ze sobą powiązanych – z wyżej wymienionych kategorii, albowiem zazwyczaj bezrobocie generuje ubóstwo, a ono z kolei często prowadzi do chorób, bezradności, uzależnień czy też bezdomności. Wśród powodów (przyczyn) udzielania wsparcia mieszkańcom gm. Chojnice, co przedstawia załącznik nr 1, najczęściej występowało bezrobocie – 56,84 % (w 2009 r. – 57,16 %), w dalszej kolejności: ubóstwo – 50,89 % (w 2009 r. – 57,43 %), niepełnosprawność – 29,75 % (w 2009 r. – 31,73 %), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – 27,34 %, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – 8,48 %, długotrwała choroba – 8,48 %, alkoholizm – 4,68 %, przemoc w rodzinie – 2,91 %, bezdomność – 1,39 %, trudności po opuszczeniu zakładu karnego – 1,01 %, zdarzenia losowe - 0,13 %.

⁴ na dzień 31.12.2010 r. ustawowe kryterium dochodowe wynosiło: 477 zł na osobę samotnie gospodarującą, 351 zł na osobę w rodzinie). W 2010 r. realizowany był rządowy program „Pomoc państwa w zakresie żywienia” – kryterium przyznawania pomocy na zakup posiłku lub

żywności niezbędnej do jego przygotowania, wynosiło 715,50 zł w przypadku osób samotnie gospodarujących, natomiast 526,50 zł na osobę w przypadku rodzin.

⁵ Alkoholizm może stanowić powód (przyczynę) przyznania pomocy wyłącznie w przypadkach stwierdzenia przez lekarza – diagnoza, rozpoznanie – choroby alkoholowej.

Blżej zostaną scharakteryzowane te negatywne zjawiska, które zdecydowanie dominują wśród klientów tut. Ośrodka, tj. ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Ubóstwo

Z danych zawartych we wprowadzeniu do niniejszego opracowania wynika, że pomocą społeczną w 2010 r., objętych było 790 rodzin, tj. 16,41 % z ogółu rodzin zamieszkałych na terenie gminy. I tak, na 32 sołectwa, 18 posiadało wskaźnik [tj. liczba osób w sołectwie korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w stosunku do ogółu ludności sołectwa] wyższy od przeciętnego (tj. ponad 16,41 %), w tym najwyższy – w Moszczenicy (29,44 %), Ciechocinie (26,83 %) i Doręgowicach (26,06 %).

Wskaźnik niższy od przeciętnego (tj. poniżej 16,41 %) posiadało 14 sołectw, w tym najniższy zarejestrowano w sołectwach: Klawkowo (4,03 %), Pawłówko (7,11 %) oraz Charzykowy (7,98 %).

W 2009 r. pomocą społeczną objętych było 747 rodzin, tj. 16,19 % ogółu osób zamieszkujących na terenie gm. Chojnice. W roku tym 18 sołectw posiadało wskaźnik wyższy od przeciętnego (tj. ponad 16,19 %), w tym najwyższy – w sołectwie Raclawki (31%) i w sołectwie Ciechocin (30,64 %).

Z kolei wskaźnik niższy od przeciętnego w gminie (tj. poniżej 16,19 %) posiadało 13 sołectw, w tym najniższy zarejestrowano w sołectwach: Ogorzeliń (5,05 %), Klawkowo (6,53 %) i Pawłówko (7,13 %).

Wzrost liczby podopiecznych w 2010 r., porównując z 2009 r., wystąpił w 14 sołectwach (kształtował się na poziomie od 0,23 % do 16,75 %), a ich spadek w 18 sołectwach (od 0,02 % do 11,97 %).

Statystycznie największą dynamikę spadku liczby podopiecznych w 2010 r. odnotowano w 5 sołectwach: ponad 40 % Ostrowite (43,05 %) oraz ponad 30 %: Topole (39,67 %), Raclawki (38,62 %), Klawkowo (38,21 %) i Nowe Ostrowite (33,42 %).

Z kolei największą dynamikę wzrostu liczby podopiecznych zarejestrowano w sołectwach: Nowy Dwór – Cołdanki (230,45 %), Ogorzeliń (117,60 %) oraz Gockowice - Objezierze (47,89 %).

Wykaz liczby świadczeniobiorców GOPS w poszczególnych sołectwach gm. Chojnice w latach 2010 i 2009 zawiera załącznik nr 2.

Bezrobocie

Na dzień 31 grudnia 2010 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chojnicach (PUP) zarejestrowanych było 1.387 mieszkańców gminy, w tym 759, tj. 54,72 % stanowiły kobiety (na dzień 31.12.09 r. - 1.242 mieszkańców, w tym 687 kobiet, tj.: 55,31 %), z czego aż 1.066 osób, tj.: **76,86 % nie posiadało prawa do zasiłku dla bezrobotnych** (w 2009 r. 907 osób, tj. 73,03 %). Właśnie te osoby najczęściej ubiegają się o otrzymanie wsparcia z funduszu pomocy społecznej.

W 2010 r., w GOPS, odnotowano 586 osób bezrobotnych - funkcjonowały one w 449 rodzinach/gospodarstwach domowych (w 2009 r. 480 osób w 427 rodzinach).

Analizując relację liczby osób bezrobotnych korzystających z pomocy GOPS do liczby ludności danego sołectwa, najwyższe wartości tego wskaźnika odnotowano w następujących sołectwach: Ciechocin (10,32 %), Zbeniny (6,57 %) i Chojnaty (5,24 %).

Wśród bezrobotnych mieszkańców naszej gminy w PUP najliczniej reprezentowana jest grupa wiekowa od 18 do 24 r.ż., z kolei w GOPS grupa od 35 do 44 r.ż. (w roku 2009 sytuacja była identyczna).

Biorąc pod uwagę wykształcenie, tak jak w latach ubiegłych, zarówno w PUP, jak i wśród podopiecznych GOPS najliczniejszą grupę stanowią absolwenci zasadniczej szkoły zawodowej, następnie absolwenci gimnazjum, szkoły średniej i wyższej.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w porównaniu z rokiem 2009 nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, nie tylko w gm. Chojnice, ale i w całym powiecie chojnickim. Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim wg stanu na dzień 31.12.2010 r. wynosiła 19,2 %, na dzień 31.12.2009 r. natomiast 18,5 %.

Na szczególną uwagę zasługuje problem czasu pozostawania bez pracy. W PUP większą grupę bezrobotnych stanowią osoby, których czas pozostawania bez pracy jest krótszy niż 12 m-cy, w porównaniu z grupą bezrobotnych, których czas pozostawania bez pracy jest dłuższy niż 12 m-cy. Wśród bezrobotnych podopiecznych GOPS do roku 2008 relacja ta przebiegała odwrotnie-

przeważała grupa osób długotrwale bezrobotnych. Od 2009 roku natomiast, zarówno w PUP, jak i w GOPS można zaobserwować, że znacznie większą grupę stanowią bezrobotni, którzy bez pracy pozostają krócej niż 12 m-cy.

Struktury osób bezrobotnych, wg wyżej omawianych kryteriów, ilustrują wykresy zawarte w załącznikach nr od 3 do 5.

Niepełnosprawność

Wśród podopiecznych tut. ośrodka w 2010 r. zarejestrowanych było 298 dorosłych osób niepełnosprawnych oraz 83 dzieci (w 2009 r. – 265 dorosłych osób niepełnosprawnych i 74 dzieci), w tym orzeczenie o niepełnosprawności aktualne na dzień 31.12.2010 r. posiadały 284 dorosłe osoby niepełnosprawne i 83 dzieci. Liczby te stanowią odpowiednio 16,65 % całej populacji osób niepełnosprawnych i 19,55 % populacji osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności⁶.

W zdecydowanej większości działania na rzecz osób niepełnosprawnych, po reformie administracyjnej w 1999r., przejął samorząd powiatowy.

Na szczeblu samorządu gminnego pomoc dla tej grupy osób posiada przeważnie charakter wsparcia finansowego – poprzez przyznawanie różnego rodzaju zasiłków. W mniejszym wymiarze, choć z roku na rok, wielkość ta wzrasta, osobom niepełnosprawnym gmina świadczy usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi lub chorych psychicznie, a także kieruje te osoby do domów pomocy społecznej. Poza tym, pracownicy socjalni świadczą pomoc w postaci pracy socjalnej i poradnictwa w zakresie dostępnej na rynku oferty skierowanej do osób niepełnosprawnych tj.: projekty EFS lub programy celowe PFRON.

ROZDZIAŁ DRUGI DODATKOWE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ OŚRODEK

1. Pomoc z Chojnickiego Banku Żywności i z innych źródeł

W 2010 r. – podobnie jak w latach poprzednich – podopieczni, za pośrednictwem tut. ośrodka, otrzymali wsparcie od różnych instytucji, stowarzyszeń, fundacji oraz osób prywatnych, była to pomoc w postaci:

- produktów spożywczych - przekazanych przez Stowarzyszenie „Chojnicki Bank Żywności” dla 402 rodzin, a także gminnych szkół – z przeznaczeniem na żywienie dzieci - o łącznej wartości **273.424,94 zł** (w 2009 r. 257.613,13 zł), w tym w ramach Unijnego Programu PEAD 2010 („Dostarczanie Żywności dla Najuboższej Ludności Unii Europejskiej”) 393 rodzin (w 2009 r. 373) otrzymało pomoc w ilości 72.024,60 kg (w 2009r. – 89.000,54 kg) o wartości 242.171,28 zł (w 2009 r. 218.749,04 zł);

Uwaga: w 2010 r. tzw. indeks zwrotu, tj. wartość otrzymywanych towarów w stosunku do poniesionych kosztów – łącznie w wysokości 10.438 zł 09 gr (w tym: składki członkowskie – 8.880 zł, opłata za wynajem magazynu – 1.558 zł 09 gr), wyniósł **26,20** (w 2009 r. 22,53), co w porównaniu z latami ubiegłymi stanowi najwyższą wartość, dotychczas kształtował się na poziomie od 5,14 – w 2004 r. do 22,53 – w 2009r.;

- kolonii letnich organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku, za pośrednictwem Starostwa Powiatowego w Chojnicach, 7 dzieci wyjechało na odpoczynek do Człuchowa. Ze środków unijnych pokryto natomiast koszty wyjazdu do Górznej k. Złotowa dla 3 dzieci Uczestniczek projektu systemowego „Moja przyszłość- aktywność”;
- różnych używanych, a także nowych towarów: odzieży, obuwia, pościeli, ręczników, zabawek itp. przekazanych przez Zarząd Ewangelicko-Luterańskiego Ośrodka dla Stowarzyszenia Prus Północnych w ilości 4,5 tony, o wartości 1.000 euro oraz przez wielu indywidualnych, anonimowych ofiarodawców, których dary nie podlegają ewidencji - trudno zatem dokładnie określić np. ich wartość.

2. Realizacja projektu systemowego „Moja przyszłość – aktywność”

Już po raz trzeci, w roku 2010, w okresie od marca do grudnia 2010 r. w GOP realizowany był projekt pn. „Moja przyszłość – aktywność”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem projektu było zwiększenie zdolności do podejmowania aktywności społecznej i zawodowej 21 kobiet i 2 mężczyzn korzystających z pomocy społecznej i jednocześnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Do projektu zostali zakwalifikowani mieszkańcy 15 sołectw, w tym:, Lichnów, Silna, Ostrowitego, Niezychowic, Ogorzelin, Pawłowa, Nowego Dworu- Coidanek, Angowic, Charzyków, Sławęcina, Doręgowic, Swornegaci, Nowej Cerkwi, Ciechocina i Krojant.

⁶ Wg danych Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r. w gminie Chojnice jest 2287 osób niepełnosprawnych, w tym orzeczenie o niepełnosprawności posiada 1877 osób.

- W ramach projektu uczestnicy wzięli udział w wielu zajęciach aktywizująco-wspierających, w tym:
- 16 osób ukończyło warsztaty aktywnego poszukiwania pracy,
 - 17 osób skorzystało z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym,
 - 15 osób ukończyło kurs komputerowy,
 - 1 osoba ukończyła kurs „Specjalista ds. sprzedaży z obsługą użytkowych programów komputerowych”,
 - 14 osób ukończyło trening kompetencji i umiejętności społecznych,
 - 4 rodziny – skorzystały ze wsparcia asystenta rodzinnego,
 - 9 osób ukończyło kurs prawa jazdy kat. B,
 - 8 kobiet uczestniczyło w zajęciach grupy rozwoju osobistego,
 - 14 kobiet ukończyło kurs opiekuńki środowiskowej,
 - 21 osób skorzystało z indywidualnego poradnictwa psychologicznego,
 - 3 kobiety kontynuowały naukę w szkole ponadgimnazjalnej,
 - 14 osób wzięło udział w grupowym poradnictwie specjalistycznym dotyczącym praw człowieka i prawa do ochrony przed przemocą w rodzinie,
 - 20 osób uczestniczyło w treningu zadaniowym.

Ostatnim działaniem w projekcie był wyjazd edukacyjno-rekreacyjny, którego plan został wypracowany na ww. treningu zadaniowym.

Ponadto, ze środków unijnych pokryto również koszty wypoczynku letniego dla trójki dzieci pań uczestniczących w projekcie.

Wydatki poniesione w związku z realizacją projektu w 2010 roku wyniosły łącznie **156.332 zł**, w tym dofinansowanie z EFS oraz budżetu państwa – **141.089,67 zł**.

Nadmienić należy, że ww. projekt realizowany będzie do 2013 r.

ROZDZIAŁ TRZECI FUNKCJONOWANIE OŚRODKA JAKO INSTYTUCJI

Ośrodek jest jednostką organizacyjną gminy nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako jednostka budżetowa Gminy Chojnice, posiada przymiot zakładu pracy w rozumieniu kodeksu pracy. Wszystkie osoby zatrudnione w GOPS posiadają status pracownika samorządowego.

1. Struktura organizacyjna

W ośrodku utworzono poszczególne komórki organizacyjne oraz samodzielne stanowiska pracy, biorąc pod uwagę:

- potrzebę organizacyjnego wyodrębnienia określonego zakresu realizowanych zadań,
- ustalone kryteria liczebności obsad.

Podstawową komórką organizacyjną jest dział – liczebność obsady minimum 4 osoby. Do czasu powstania pełnej struktury działu, jego zadania realizowane są przez sekcje – liczebność obsady minimum 2 osoby lub przez samodzielne stanowiska pracy.

W skład Ośrodka w 2010r. wchodziły następujące:

a/ samodzielne stanowiska pracy:

- dyrektor,
- główny księgowy,
- starszy specjalista pracy socjalnej – koordynator ds. strategii, programów i projektów,

b/ komórki organizacyjne:

- Dział pomocy społecznej – obsługiwany przez 10 pracowników, w tym 9 terenowych pracowników socjalnych i kierownik działu,
- Dział świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych - obsługiwany przez 4 pracowników, w tym kierownik działu,
- Dział administracyjny - obsługiwany przez 4 pracowników.

Ponadto, od 2009 r., funkcjonują 2 zespoły zadaniowe:

- Zespół ds. wdrażania, monitoringu i ewaluacji strategii powołany w związku z przyjęciem „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Chojnice na lata 2008 – 2018”, który ma za zadanie zapewnienie sprawnego wdrażania dokumentu, monitoring i ewaluację Strategii w wymiarze

wieloaspektowym. Adekwatnie do wyznaczonych w niej obszarów problemowych, poszczególnych pracowników zajmują – m. in. - następujące kwestie: bezrobocie, niepełnosprawność, potrzeby dzieci i rodzin, problematyka przemocy w rodzinie i uzależnień, potrzeby osób starszych, działania prowadzone w ramach projektu systemowego, funkcjonowanie instytucji zewnętrznych oraz monitoring działań związanych z tworzeniem projektów, programów oraz raportów z monitoringu i ewaluacji strategii.

- Zespół zadaniowy ds. projektu systemowego, odpowiedzialny za realizację wieloletniego projektu „Moja przyszłość - aktywność” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, do zadań którego należy, m.in.:

 - realizacja Projektu, zgodnie z zapisami umowy ramowej wraz z załącznikami oraz adekwatnie do przepisów obowiązującego prawa,
 - przygotowywanie wniosków aplikacyjnych oraz konstruowanie harmonogramów działań,
 - prowadzenie systematycznego monitoringu i ewaluacji Projektu,
 - rozliczanie Projektu, w tym składanie wniosków o płatność,
 - monitorowanie zmian w przepisach proceduralnych związanych z realizacją projektów współfinansowanych przez Unię Europejską,
 - utrzymywanie kontaktów z instytucjami zarządzającymi i pośredniczącymi.

2. Pracownicy

Na dzień 31 grudnia 2010 r. w ośrodku w formie umowy o pracę zatrudnione były 23 osoby. Zdecydowana większość kadry posiadała wykształcenie wyższe – 83 % (19 osób), w tym pedagogiczne, politologiczne, administracyjne, ekonomiczne, rolnicze oraz informatyczne; w dalszej kolejności – 13 % (3 osoby) policealne zawodowe w zawodzie pracownik socjalny. Ponadto, 6 osób ukończyło specjalizację, w tym 3 pracowników z zakresu pracy socjalnej i 3 z organizacji pomocy społecznej.

Podobnie, jak w poprzednich latach, także w 2010 r., pracownicy ośrodka ustawicznie podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w wielu formach szkolnego i pozaszkolnego doskonalenia zawodowego. Na ten cel w 2010 r. przeznaczono kwotę 8.380 zł (w 2009 r. 5.949,90 zł.), w tym: 7.033 zł - koszt szkoleń oraz 1.347 zł – koszt delegacji.

Pracownicy uczestniczyli w: seminariach, konferencjach, szkoleniach, spotkaniach członków Pomorskiego Forum Pomocy Społecznej oraz Forum Koordynatorów Projektów Województwa Pomorskiego – ogółem w 44 szkoleniach, w tym 18 finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

W ośrodku, w ciągu roku, zatrudnione były także osoby w ramach umowy zlecenia – ogółem 19 osób, w tym: 10 osób świadczących usługi opiekuńcze osobom starszym i chorym, 3 osoby sprawujące opiekę nad chorymi psychicznie, lekarz psychiatra, 2 osoby na stanowisku asystenta rodzinnego, 2 kasjerki (osoba prowadząca wypłaty gotówkowe zasiłków, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz osoba prowadząca kasę zapomogowo-pożyczkową), informatyk administrujący dwa specjalistyczne oprogramowania do obsługi systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.

Ponadto w 2010 roku 3 osoby zatrudnione były w ramach prac interwencyjnych, w tym 1 osoba wykonująca czynności administracyjno – biurowe, w zakresie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych i 2 osoby wykonujące usługi opiekuńcze, poza tym 8 osób odbywało staż absolwencki oraz 2 osoby praktyki szkolne.

Podsumowanie i kierunki działania w 2011 r.

1. W systemie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w roku 2010, w porównaniu z 2009 r. zarejestrowano znaczny wzrost:

- a/ wydatków na świadczenia pielęgnacyjne o 69,6% tj. o 223.351 zł, co związane jest z:
 - podwyższeniem kwoty świadczenia z 420 zł do 520 zł od dnia 01 listopada 2009 r.,
 - zniesieniem od 01 stycznia 2010 r. kryterium dochodowego uprawniającego do tego wsparcia oraz rozszerzeniem kręgu osób uprawnionych.

Wzrost wydatków na ww. świadczenia spowodował także zwiększenie, o 46,7% tj. o 31.804 zł, kwoty składek odprowadzanych do ZUS na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za osoby uprawnione do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego;

- b/ zobowiązań alimentacyjnych – o 26% tj. o 423.495,28 zł. Powodu zwiększenia zobowiązań można dopatrywać się w przyczynach ekonomicznych. W 2010 r. wzrósł poziom bezrobocia, społeczeństwo stało się biedniejsze, zatem egzekucja alimentów w coraz większej liczbie

przypadków była bezskuteczna. Ponadto, w związku z prowadzoną pracą socjalną przez pracowników socjalnych, której celem jest poprawa jakości życia osób uprawnionych do alimentów, wzrasta liczba składanych do sądu wniosków o zasądzenie lub o zwiększenie kwoty alimentów.

c/ wydatków na zasiłki rodzinne o 20% tj. o 371.385 zł, co wynika z ustawowego podwyższenia kwoty świadczeń w poszczególnych grupach wiekowych (tj. z 48 zł do 68 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 r. ż., z 64 zł do 91 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 r.ż., z 68 zł do 98 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 18 r.ż. do ukończenia 24 r.ż.).

Jednakże, aż o 127 tj. o 9,9% zmniejszyła się liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne, co spowodowane jest migracją ludności (osoby pracujące w krajach UE pobierają na dzieci świadczenia – bardziej korzystne – z zagranicznych systemów zabezpieczenia społecznego), a także z faktem pozostawania na niezmiennym poziomie – od 2004 r. – kryterium dochodowego, co – przede wszystkim – w kontekście wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę – z kwoty 824 zł w 2004 r. do kwoty 1.317 zł w 2010 r., uniemożliwia – ze względu na uzyskiwanie wyższych dochodów od kryterium dochodowego – otrzymywanie zasiłku.

2. W systemie pomocy społecznej, w roku 2010 w porównaniu z 2009, zaobserwowano:

a/ wzrost liczby świadczeniobiorców, co niewątpliwie spowodowane jest zwiększeniem się liczby osób bezrobotnych – stopa bezrobocia w powiecie chojnickim na dzień 31.12.2010 r. wynosiła 19,2 %, a na dzień 31.12.2009 r. - 18,5 %.

Tak duża liczba osób uprawnionych do świadczeń z pomocy społecznej jest szczególnie niepokojąca, jeśli uwzględnimy fakt, iż kryterium dochodowe utrzymywane jest przez ustawodawcę na stałym poziomie od 2006 roku, a kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę podwyższana była ustawowo każdego roku.

Warto w tym miejscu zauważyć, że po raz pierwszy główną przyczyną udzielania wsparcia z systemu pomocy społecznej było bezrobocie - przed ubóstwem. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że znaczna część klientów ośrodka korzysta z pomocy w formie zasiłków celowych na zakup żywności w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w którym kryterium uprawniające do otrzymania pomocy jest podwyższone do 150% kryterium ustawowego i wynosi 715,50 zł - w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz 526,50 zł na osobę w przypadku rodziny;

b/ zmniejszenie się grupy osób do której trafiają zasiłki okresowe – jest to skutek „niezmienności” kryterium ustawowego i procesów o których była mowa powyżej;

c/ wzrost wartości pomocy kierowanej do pojedynczej rodziny z zadań własnych, w przypadku zasiłków okresowych utrzymuje się na podobnym poziomie, w przypadku zasiłków celowych – istotnie wzrosła, bo średnio o 65 zł. Związane jest to z otrzymaniem stosunkowo wysokiej dotacji z budżetu państwa na realizację rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;

d/ utrzymywanie się – nadal – dużej liczby podopiecznych w rejonie opiekuńczym pracownika socjalnego – średnio 99 rodzin. Tak duża liczba rodzin, a także przeciążenie pracowników innymi zadaniami (biurokracizm, dystrybucja artykułów żywnościowych, itp.), nadal utrudnia koncepcyjną, regularną oraz konsekwentną pracę socjalną z jednostkami, rodzinami i grupami społecznymi.

e/ rosnące – nadal – zapotrzebowanie na świadczenie usług opiekuńczych, co związane jest ze starzeniem się mieszkańców naszej gminy i brakiem zabezpieczenia stosownej opieki przez osoby zobowiązane.

Chęć do polepszenia swojej sytuacji życiowej poprzez podejmowanie nowych obowiązków zawodowych, w tym wyjazdy w celu zdobycia pracy poza granicami kraju, powodują, że dzieci w coraz mniejszym stopniu zapewniają opiekę schorowanym, czy starszym rodzicom, obowiązek ten „przerzucając” na gminę. W 2009 r. pomocy w formie usług opiekuńczych udzielaliśmy 12 osobom, w 2010 r., takich osób było 10. Podwojeniu uległa jednak w 2010 roku liczba usług opiekuńczych świadczonych w ramach prac społecznie użytecznych. Osób starszych lub chorych, którym na tych zasadach udzielano wsparcia było 18, podczas gdy w 2009 roku zaledwie 9.

f/ wzrost liczby rodzin objętych pomocą GOPS z powodu stosowania wobec nich przemocy przez członka rodziny.

W 2010 roku z tego powodu udzielono wsparcia 23 rodzinom (103 osobom), podczas gdy w roku 2009 rodzin takich było 10 (44 osoby). Powód tak gwałtownego wzrostu trudno jest jednoznacznie zidentyfikować. Z obserwacji wynika, że ludzie niechętnie przyznają się do występowania w ich rodzinach negatywnych zjawisk takich jak przemoc. Z drugiej jednak strony liczne akcje informacyjne, edukacyjne, kampanie społeczne podejmowane przez różne organizacje oraz stowarzyszenia działające na tym polu sprawiają, że przemoc domowa przestaje być tematem tabu-

– świadomość społeczna wzrasta, a przypadki krzywdzenia rodziny są zgłaszane odpowiednim służbom.

W 2011 r. do najważniejszych zadań należeć będą:

- kontynuacja działań prowadzonych w ramach projektu systemowego pn.: „Moja przyszłość – - aktywność” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Podobnie jak w roku ubiegłym, chcielibyśmy, aby grupę docelową stanowiły osoby nieaktywne zawodowo lub z różnych powodów narażone na wykluczenie społeczne.

Ponadto zakładamy że, podobnie jak w roku ubiegłym, dzięki działaniom podejmowanym w projekcie poprawimy jakość funkcjonowania społecznego wybranych rodzin (objętych pomocą GOPS), borykających się głównie z problemem bezradności w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego lub problemami opiekuńczo -wychowawczymi, dzięki umożliwieniu im współpracy z tzw. asystentem rodzinnym – wykwalifikowanym pracownikiem, oddziałującym na konkretną rodzinę dzięki systematycznej i intensywnej pracy socjalnej.

Wśród instrumentów aktywnej integracji, które planujemy zaproponować naszym uczestnikom projektu w 2011 roku, jest uczestnictwo w kursie prawa jazdy kat. B, a także w kursie opieki środowiskowej. Chcielibyśmy, wobec narastającej potrzeby zapewniania usług opiekuńczych osobom chorym i starszym, w przyszłości skorzystać z usług wykwalifikowanych tą drogą opiekunów środowiskowych, zatrudniając je np. do wykonywania prac społecznie użytecznych. Mamy nadzieję również na to, że niektóre panie, sprawujące obecnie opiekę nad chorymi w ramach prac społecznie użytecznych, zdobędą nowe kompetencje dzięki uczestnictwu w ww. projekcie.

W 2011r. wnioskujemy o kwotę 205.422,89 zł niezbędną do realizacji projektu.

- wdrażanie, monitoring i ewaluacja „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Chojnice na lata 2008 – 2018”, w wymiarze wieloaspektowym i adekwatnie do wyznaczonych w niej obszarów problemowych, w tym m. in.: prowadzenie weryfikacji wartości określonych wskaźników, analiza stanu realizacji zadań oraz osiągniętych celów, formułowanie ewentualnych propozycji naniesienia zmian do strategii;
- zintensyfikowanie działań w celu pozyskania dodatkowych środków -finansowych i/lub rzeczowych - na lepsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców naszej gminy, m. in. kontynuacja współpracy z niemieckim stowarzyszeniem Ewangelicko-Luterańskim Ośrodkiem dla Stowarzyszenia Prus Północnych;
- dalsze doskonalenie poziomu kwalifikacji pracowników poprzez zapewnienie udziału w szkolnych i pozaszkolnych formach kształcenia – kursy, warsztaty, specjalizacje, itp.

Opracowali:

1. Grażyna Dąbrowiecka - dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach,
2. Beata Pryba - p. o. kierownika Działu pomocy społecznej,
3. Michał Krukowski - p. o. kierownika Działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.